

CLAIM 4.

DEMOCRATIE BLIJFT GEWAARBORGD

Feit of fabel?

"Regulering in Europa wordt bepaald door de Europese Unie, nationale overheden en lokale autoriteiten. TTIP kan en zal dit niet veranderen!"¹

Cecilia Malmström, handelscommissaris voor de Europese Unie.

De nieuwe raad waarin de VS en de EU gezamenlijk nieuwe regels afstemmen, zal worden gedomineerd door het bedrijfsleven. Wetsvoorstellen worden vooral beoordeeld vanuit het oogpunt wat het betekent voor de handel. Mens en milieu staan lager in de rangorde.

Om handel en investeringen te bevorderen willen de EU en de VS via TTIP toewerken naar harmonisering en/of wederzijdse erkenning van elkaars wetten en regels. Europa erkent dat die regels er zijn om mensen te beschermen tegen risico's, bijvoorbeeld op het gebied van volksgezondheid of een schoon leefmilieu. Maar regels, hoe noodzakelijk ook, kunnen de internationale handel beperken.

Op dit moment is er volgens de Europese Commissie geen prikkel voor nationale politici om te kijken naar de gevolgen van binnenlandse regels op buitenlandse handels- en investeringsstromen. Dat moet anders, zeggen de EU en de VS. TTIP moet een instrument worden dat beide blokken dwingt om hier bij het ontwikkelen van nieuwe regels wel rekening mee te houden en ook bestaande regelgeving hierop aan te passen. Op samenwerking voor betere regelgeving kan niemand tegen zijn. Maar de grote vraag is: beter voor wie?

Een nieuwe bureaucratische laag erbij

TTIP wordt een 'levend verdrag'. Dit betekent dat alle regels en wetten die na TTIP worden gemaakt eerst langs de andere verdragspartij moeten om ervoor te zorgen dat de handel er zo weinig mogelijk door wordt belemmerd. De VS mag dan formeel commentaar geven op onze wetten en regels, en omgekeerd.² Om dit te kunnen doen willen de verdragspartijen een nieuwe raad oprichten: de zogenaamde Regulatory Cooperation Body (RCB). Dit orgaan gaat toezicht houden op de ontwikkeling en invoering van wet- en regelgeving in de VS en de EU.

Een groot probleem met het RCB is dat het een extra bureaucratische laag vormt die kan zorgen voor eindeloze verdragingen in het invoeren van nieuwe regels en wetten. 'Stakeholders' – het bedrijfsleven voorop – mogen namelijk te allen tijden bezwaar aantekenen tegen de plannen van overheden. Die moeten aantonen dat de bezwaren serieus worden meegevoerd. Zelfs bestaande regelgeving kan op verzoek van een stakeholder worden doorgelicht op hoe handelsbelemmerend deze is.

In het voorstel van de EU moet elk regelgevend proces in de EU, de VS, de lidstaten of de Amerikaanse federale

staten vergezeld gaan van een stakeholderconsultatie en moet worden bekeken wat de impact zal zijn op handel en investeringen. Welke gevolgen een regel heeft op bijvoorbeeld consumentenbelangen of het milieu wordt veel minder belangrijk gevonden. In het huidige voorstel wordt het meewegen daarvan slechts in een voetnoot genoemd.

Bedrijvenlobby aan het roer?

Het voorstel van de Europese Commissie om in deze nieuwe raad te gaan samenwerken met de VS leunt sterk op de ideeën van de Europese en de Amerikaanse bedrijvenlobby, verenigd in BusinessEurope en de US Chamber of Commerce.³ Die zijn er groot voorstander van dat lobbygroepen via de RCB rechtstreeks inspraak krijgen in de vormgeving van wet- en regelgeving. De machtige bedrijvenlobby aan weerszijden van de oceaan zal het proces van 'regelgevende samenwerking' gemakkelijk kunnen domineren. Ook kunnen internationaal opererende bedrijven al in een heel vroeg stadium dreigen met investeringsclaims (zie claim 5) om zo wetsvoorstellen die hen niet aanstaan van tafel te krijgen. Hiermee raakt het bedrijfsleven rechtstreeks aan nationale en Europese regelgevende bevoegdheden en democratische besluitvorming. Regelgevende samenwerking wordt ook wel het legaliseren van lobby genoemd.

Parlementen worden zo buitenspel gezet: zij mogen zich straks alleen nog uitspreken over de minst handelsbelemmerende beleidsopties. Enkel wat wordt voorgesteld door de RCB, in samenspraak met het bedrijfsleven, bereikt nog de parlementen. Bredere maatschappelijke belangen komen op de tweede plaats. Meerdere Europarlementariërs noemen regelgevende samenwerking dan ook een van de gevaarlijkste onderdelen van TTIP.⁴ Zij vrezen dat hun werk min of meer zinloos wordt.

Wereldproblemen vragen om betere regels

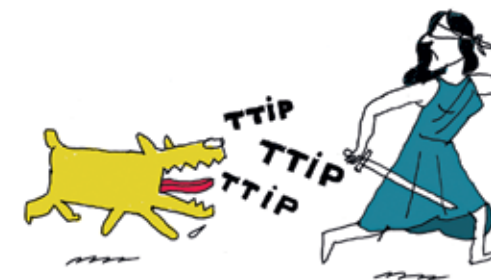
De grote vraagstukken waar we nu in de wereld voor staan, zijn klimaatverandering en de verdeling van welvaart. Om daar iets aan te doen, is meer en betere regulering nodig in het belang van mensenrechten, welzijn, duurzaamheid en democratie. De maatschappij is niet gebaat bij vergaande deregulering die verdragen als TTIP willen opleggen, waardoor er nieuwe druk op lonen en arbeidsomstandigheden ontstaat; milieunormen, standaarden voor volksgezondheid en consumentenbescherming worden uitgehold; en waardoor democratische zeggenschap ondermijnd wordt. En dat enkel en alleen omwille van nog meer en intensievere concurrentie.

1 Malmström, C. TTIP: Subsidiarity and other shared transatlantic principles, p.3, 12 February 2015. http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc_153135.pdf

2 TTIP als 'levend verdrag' betekent ook dat niet direct hoeft te worden besloten over controversiële zaken als toelating van hormoonvlees, GGO's of chloorkippen op de Europese markt. Daar kan in het proces van harmonisatie van regelgeving later op worden teruggekomen, als de commotie die daar nu over heerst wat is geluwd.

3 Voor een analyse van het gelekte EU-voorstel op regulatory cooperation, zie Corporate Europe Observatory, 'Regulation – None of our business?', 16 december 2013. <http://corporateeurope.org/trade/2013/12/regulation-none-our-business>

4 Interviews met Dennis de Jong, 16 februari 2015; Julia Reda, 22 maart 2015.

Dit is hoofdstuk 4 uit de publicatie 'Feiten & Fabels: 10 claims over TTIP' van PAJ, SOMO en TNI. De volledige publicatie is online te vinden op www.authentiekejournalistiek.org, www.somo.nl of www.tni.org en www.stopttip.nl/feitenfabels

Colofon

Titel Feiten en Fabels: 10 claims over TTIP

Uitgegeven door Platform Authentieke Journalistiek (PAJ), Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO), Transnational Institute (TNI)

Auteurs Bas van Beek, Sophia Beunder, Roeline Knottnerus, Jilles Mast, Roos van Os en Hilde van der Pas

Eindredactie Noor Backers

Vormgeving Karen Paalman, www.getlos.nl

Illustraties Milo Rottinghuis, www.milo.nu

ISBN 978-94-6207-065-3

September 2015

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt met financiële steun van de Europese Commissie (d.m.v. het project: "Making EU investment work for sustainable development"), het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Sigrid Rausing Fonds. De auteurs zijn exclusief verantwoordelijk voor de inhoud van de publicatie en de wijze waarop deze gebruikt wordt.